

Kasuistika | Case report

Mechanická intravaskulární hemolýza po katetrizačním uzávěru periaortálního pseudoaneurysmatu

(Mechanical intravascular hemolysis after percutaneous closure of periaortal pseudoaneurysm)

Aleš Benák, Veronika Čapková, Tomáš Marek, Jana Vrbská, Michael Želízko, Josef Kautzner

Klinika kardiologie, Institut klinické a experimentální medicíny, Praha, Česká republika

INFORMACE O ČLÁNKU

Historie článku:

Došel do redakce: 28. 11. 2016

Přijat: 22. 12. 2016

Dostupný online: 7. 3. 2017

Klíčová slova:

Amplatzův okludér

Hemolýza

Periaortální pseudoaneurysma

Keywords:

Amplatzer occluder

Hemolysis

Periaortal pseudoaneurysm

SOUHRN

Mechanická intravaskulární hemolýza je vzácnou komplikací po implantaci Amplatzova okludéru. Uvádíme případ přechodné hemolýzy po katetrizačním uzávěru periaortálního pseudoaneurysmatu u 45letého muže po předchozí náhradě ascendentní aorty a chirurgické revaskularizaci.

© 2017, ČKS. Published by Elsevier sp. z o.o. All rights reserved.

ABSTRACT

Mechanical intravascular hemolysis is a rare complication after implantation of Amplatzer occluder. We report a case of transient hemolysis after percutaneous closure of periaortal pseudoaneurysm in a 45-year-old male who underwent previous bypass surgery with replacement of ascending aorta.

Úvod

Intravaskulární mechanická hemolýza může komplikovat stavy po implantaci cizích materiálů do krevního řečiště. Byla popsána nejčastěji u chlopenních náhrad, srdečních záplat nebo mechanických srdečních podpor. V souvislosti s implantací okludérů je její výskyt zřejmě výjimečný. V tomto sdělení prezentujeme případ mechanické hemolýzy na Amplatzově okludéru po uzávěru periaortálního pseudoaneurysmatu.

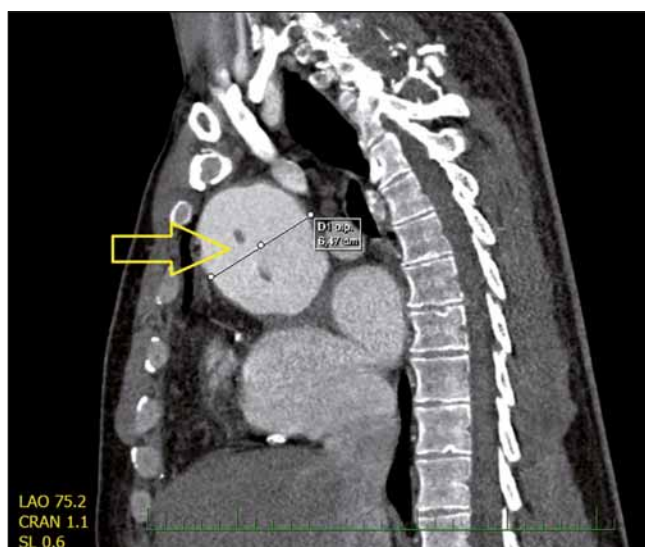
Kasuistika

Pacientem byl 45letý muž s pozitivní rodinnou anamnézou (otec zemřel v 36 letech na infarkt myokardu, matka v 67 letech na rupturu aneurysmatu aorty), bývalý kuřák s léčenou arteriální hypertenzí a dyslipidemií.

V roce 2014 mu byla pro syndrom anginy pectoris provedena na našem pracovišti selektivní koronarografie s nálezem postižení tří koronárních tepen – těsné stenózy střední části ramus interventricularis anterior, chronického

Adresa: MUDr. Aleš Benák, Klinika kardiologie, Institut klinické a experimentální medicíny, Videňská 1958/9, 140 21 Praha 4, e-mail: bena@medicon.cz.

DOI: 10.1016/j.crvasa.2016.12.015

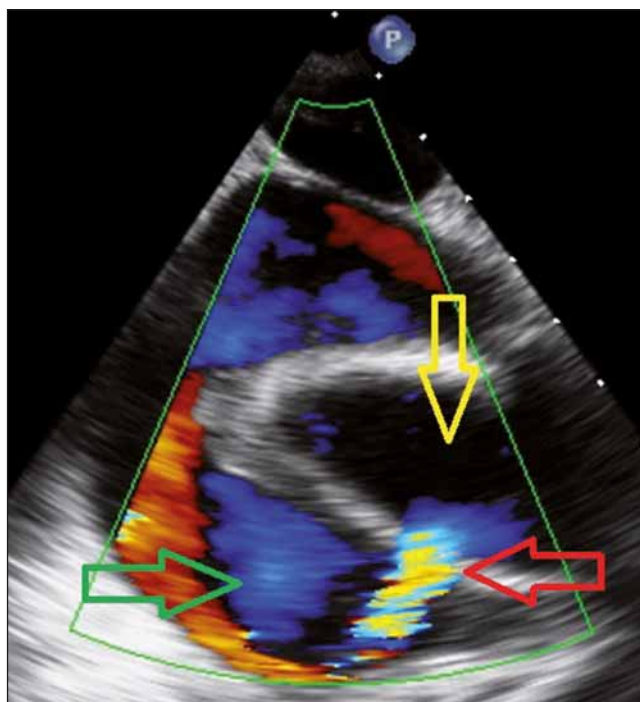
Obr. 1 – CT vizualizace objemného periaortálního pseudoaneurysmatu (žlutá šipka)

kolateralizovaného uzávěru ramus circumflexus a pravé koronární tepny. Echokardiograficky byla zjištěna dobrá systolická funkce obou srdečních komor bez významných chlopenních vad. Vedlejší nálezem byla významná dilatace ascendentní aorty (53 mm, index 22 mm/m²). Na základě výsledků vyšetření byla u pacienta indikována chirurgická revaskularizace a náhrada ascendentní aorty. V témže roce mu byl proveden čtyřnásobný aortokoronární bypass s využitím obou mamárních arterií (levá arteria mammaia na ramus interventricularis anterior a pravá napojena na levou a distálně na ramus diagonalis a ramus intermedius). Pravá koronární tepna byla revaskularizována žilním štěpem, který byl napojen na náhradu vzestupné aorty (protéza Gelweave 26 mm). Operační výkon i další pooperační průběh se obešly bez komplikací.

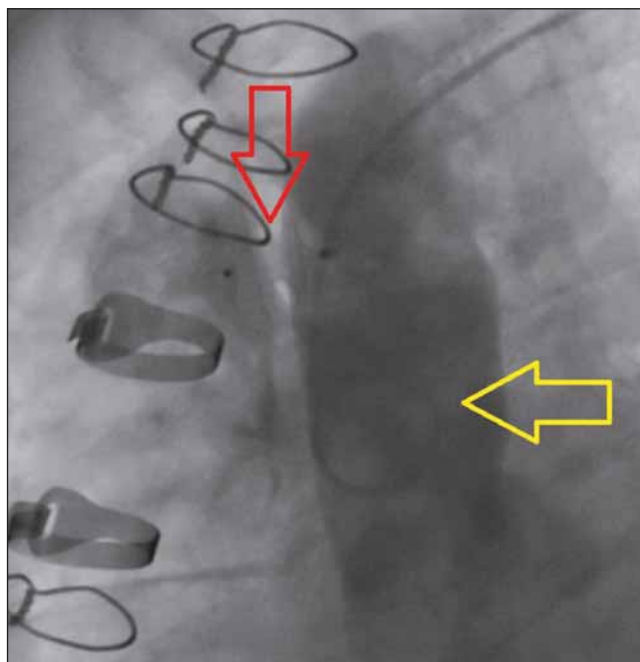
Po roce od operace si pacient začal stěžovat na námahovou dušnost a nově se objevil srdeční šelest. Pomocí jícnové echokardiografie a výpočetní tomografie (CT) srdce bylo zjištěno periaortální, respektive periprotetické pseudoaneurysma (66 × 60 mm) komunikující přes defekt protézy (8–7 mm) v místě původní inzerce žilního bypassu s pravou síní (obr. 1, 2). Dopplerovsky byl přítomen levo-pravý zkrat, odhadem minimálně středně významný. Tomu odpovídala dilatace pravé komory (bazální rozměr 45 mm) s hraniční systolickou funkcí a známky klidové plicní hypertenze (odhad systolického tlaku v arteria pulmonalis 55 mm Hg).

S úvahou o katetrizačním uzávěru pseudoaneurysmatu bylo provedeno invazivní vyšetření, které ověřilo průchodnost tepenných bypassů a uzávěr žilního bypassu. Na protéze vzestupné aorty 5–6 cm od aortální chlopně byla patrná komunikace do periaortálního prostoru. Toto pseudoaneurysma bylo poté nasondováno 5F RCB (right coronary bypass) katétre a bylo prokázáno restriktivní plnění (systolický, diastolický a střední tlak v dutině pseudoaneurysmatu byl 33/19/21 mm Hg při korespondujících tlacích v aortě 164/77/111 mm Hg). Následně byl zaveden do krčku pseudoaneurysmatu Amplatžův septální okludér o průměru 10 mm, který jej uzavřel (obr. 3).

Následující den byly u pacienta zjištěny hematurie a ikterus. Laboratorně bylo potvrzeno zvýšení koncentrace

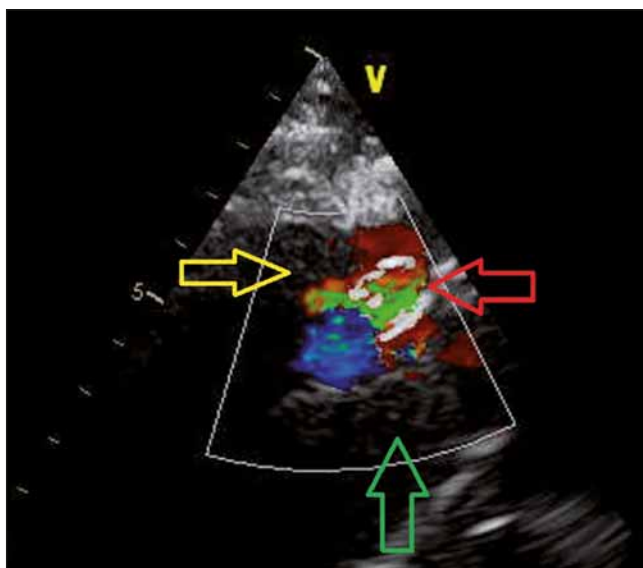

Obr. 2 – Echokardiografické zobrazení krevního průtoku (červená šipka) mezi protézou ascendentní aorty (žlutá šipka) a pseudoaneurysmatem (zelená šipka). Defekt protézy je v místě původní inzerce žilního bypassu.

Obr. 3 – Angiografické zobrazení protézy ascendentní aorty (žlutá šipka) a Amplatžova okludéru (červená šipka) implantovaného do krčku pseudoaneurysmatu v místě defektu protézy

bilirubinu (celkový 73 µmol/l, nekonjugovaný 46 µmol/l), AST (2,23 µkat/l) a laktátdehydrogenázy (33,8 µkat/l), v krevním obraze byl zaznamenán pokles hemoglobinu (ze 135 g/l na 110 g/l) i počtu trombocytů (za 140 na 95 × 10⁹/l). Naopak byl prokázán vzestup volného hemoglobinu v plazmě (1 178 mg/l). Echokardiograficky byl zjištěn turbulentní průtok přes okludér do pseudoaneu-

Obr. 4 – Echokardiografické zobrazení přetrvávajícího turbulentního průtoku přes Amplatzův okludér (červená šipka) mezi protézou ascendentní aorty (zelená šipka) a pseudoaneurysmatem (žlutá šipka)

rysma (obr. 4). Popsané nálezy potvrdily diagnózu akutní mechanické hemolýzy na Amplatzově okludéru.

Po hydrataci nemocného (3 000 ml fyziologického roztoku/den) a vysazení clopidogrelu k urychlení trombotizace pseudoaneurysmatu došlo k postupné úpravě klinického stavu a vymizení ikteru i hematurie. Přetrvávala mikrocytární anemie bez nutnosti krevních transfuzí. Nedošlo ke zhoršení renálních funkcí. Echokardiograficky byl potvrzen pokles průtoku okludérem s trombotizací pseudoaneurysmatu. Pacient byl po osmi dnech od implantace propuštěn v dobrém stavu domů.

Po šesti měsících a i v dalším sledování je pacient bez kardiálních obtíží s normálním laboratorním nálezem. Echokardiograficky byl ověřen kompletní uzávěr pseudoaneurysmatu s vymizením zkratového proudění a normalizací velikosti a funkce pravé komory srdeční.

Diskuse

Katetrizační uzávěry nitrosrdečních komunikací Amplatzovými okludéry jsou zavedenou terapeutickou metodou, které v mnoha případech nahradily chirurgické řešení. Jejich hlavní výhodou je minimální invazivita. Kromě obvyklých indikací lze okludéry použít i u různých cévních zkratů. Případ našeho pacienta ukazuje jednu ze vzácných indikací, kdy byla pomocí okludéru řešena komunikace mezi pseudoaneurysmatem v oblasti původní implantace žilního štěpu do aortální protézy a pravou síní.

Implantace okludérů do srdce nebo cévního řečiště může být komplikována vznikem mechanické intravaskulární hemolýzy. Ta byla popsána především po uzávěru paravalvulárních leaků [1], patentního ductus arteriosus [2] nebo defektu komorového septa [3–5]. Jde o stavy, kde je okludér implantován do místa s rychlým proudem krve [6]. Nepřekvapuje proto, že hemolýza nebyla popsána po nekomplikovaném uzávěru síňového defektu nebo patentního foramen ovale [7]. Případy hemolýzy byly do-

kumentovány i na jiných typech okludérů než Amplatzových [3].

U našeho pacienta jde podle studia literatury o první popis akutní hemolýzy po katetrizačním uzávěru pseudoaneurysmatu náhrady ascendentní aorty s komunikací do pravé síně. Ukázalo se, že hemolýza byla mírného stupně a vymizela po trombotizaci pseudoaneurysmatu.

Vzhledem k tomu, že závažnější hemolýza může být komplikována renálním selháním s nutností krevních transfuzí [6], jsme u našeho pacienta zajistili zvýšenou hydrataci a diurézu. Redukcí protidestičkové medikace jsme se snažili urychlit trombotizaci pseudoaneurysmatu. Podobně jako v jiných popisovaných případech mechanické hemolýzy po implantaci Amplatzova okludéru byl stav zvládnut konzervativně. Zcela výjimečně byly popsány případy, kdy bylo nutno okludér explantovat chirurgicky [7].

Výše popsáný případ upozorňuje na vzácnou komplikaci implantace Amplatzova okludéru do krčku pseudoaneurysmatu v oblasti původní implantace žilního štěpu do aortální protézy s komunikací do pravé síně. Tuto komplikaci lze očekávat při zavedení okludéru do míst s rychlým prouděním krve.

Prohlášení autorů o možném střetu zájmů

Autoři prohlašují, že nemají žádný konflikt zájmů.

Financování

Žádné.

Prohlášení autorů o etických aspektech publikace

Autoři prohlašují, že výzkum byl veden v souladu s etickými standardy.

Informovaný souhlas

Prohlašuji jménem všech autorů, že všichni pacienti, kteří se studie zúčastnili, poskytli informovaný souhlas.

Literatura

- [1] F. Mookadam, S. Raslan, P. Jiamsriping, et al., Percutaneous closure of mitral paravalvular leaks: a systematic review and meta-analysis, *Journal of Heart Valve Disease* 21 (2012) 208–217.
- [2] S. Anil, K. Sivakumar, A.K. Philip, et al., Clinical course and management strategies for hemolysis after transcatheter closure of patent arterial ducts, *Catheterization and Cardiovascular Interventions* 59 (2003) 538–543.
- [3] L. Yang, B.C. Tai, L.W. Khin, et al., A systematic review on the efficacy and safety of transcatheter device closure of ventricular septal defects, *Journal of Interventional Cardiology* 27 (2014) 260–272.
- [4] M.S. Spence, J.D. Thomson, N. Weber, S.A. Qureshi, Transient renal failure due to hemolysis following transcatheter closure of a muscular VSD using an Amplatzer muscular VSD occluder, *Catheterization and Cardiovascular Interventions* 67 (2006) 663–667.
- [5] M. Martinez, M. Mookadam, F. Mookadam, A case of hemolysis after percutaneous ventricular septal defect closure with a device, *Journal of Invasive Cardiology* 19 (2007) E192–E194.
- [6] M.J. Garcia, P. Vandervoort, W.J. Stewart, et al., Mechanisms of hemolysis with mitral prosthetic regurgitation. Study using transesophageal echocardiography and fluid dynamic simulation, *Journal of the American College of Cardiology* 27 (1996) 399–406.
- [7] J. Moore, D. Hegde, H. El-Said, et al., Transcatheter device closure of atrial septal defects. A safety review, *JACC: Cardiovascular Interventions* 6 (2013) 433–442.

Z anglického originálu online verze článku přeložil autor.